

Sayın Başkan, Meclisimizin değerli üyeleri, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin değerli Başkanı, Odamızın Ağustos ayı olağan Meclis toplantısına hoş geldiniz diyor, hepinizi yönetim kurulu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum. Sayın Başkan toplantımıza hoş geldiniz.

Değerli Meclis üyeleri,

Cumhurbaşkanlığı seçimini sakin bir ortamda gerçekleştirdik. Artık, terleyen bir cumhurbaşkanı olacağını söyleyen bir cumhurbaşkanı ve onunla uyumlu çalışacak bir başbakan adayımız var. Buna rağmen, Moodys derecelendirme kuruluşu siyasi riskten söz ederek Türkiye'nin notunu düşürebileceğinin sinyallerini veriyor.

İçeride de yeni bir hükümetin kurulacak olması nedeniyle görev alacak bakanlar konusunda çeşitli spekülasyonlar yapılıyor. Bu spekülasyonlar ekonomi politikalarında bir değişikliğe gidilebileceği ya da kuvvetler ayrılığının ortadan kalkacağı üzerinde yoğunlaşıyor. Bildiğiniz gibi, bu zamana kadar cumhurbaşkanları genel olarak parlamento içinden seçiliyordu. Şahsen, cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesinin Türkiye'nin önünde yeni ufuklar açacağını düşünüyorum. Başbakan Erdoğan'ın cumhurbaşkanı olması nedeniyle yeni bir hükümet kurulacaktır. Yeni hükümette bazı bakanlıklarda değişiklikler olabilir.

Burada yeni başbakanın ve cumhurbaşkanının tercihleri önem kazanmaktadır. Ayrıca, bakan olabilmek için milletvekili olma şartı yoktur ve şahsen bu anlamda da yeni bir teamülün oluşmasını isterim. Türkiye'nin böyle bir yola gitmesi gerektiğine inanıyorum. Güçler ayrılığı deniyor ama Türkiye'de şu anda gerçek anlamda bir güçler ayrılığından söz edemeyiz. Çünkü parlamentonun içinden seçilmiş bir bakan, parlamentodayken yasama görevini, parlamentonun kapısından bir adım dışarı attığı zaman yürütme görevini yapıyor. Bunlar biraz iç içe geçmiş durumda. ABD'de olduğu gibi bakanların dışarıdan atanma şartı olsa o zaman parlamentonun ayrı bir saygınlığı olur. Böylece, parlamentonun yasama görevinin yanında denetim görevini de daha sağlıklı yapabileceğine inanıyorum. Bütün bu dönüşümleri yeni dönemde başarabilirsek Türkiye'nin daha yönetilebilir bir ülke olacağını düşünüyorum. Değişen dünya şartlarında zaman zaman ekonomik politikalarda ayarlamalar yapmak doğal karşılanmalıdır. Ama, değişim karşısında duyulan endişeler nedeniyle bir istikrarsızlık algılaması oluşturuluyor. Bu aslında kendi ayağımıza kurşun sıkmak anlamına geliyor. Çünkü bu algılar beklentileri de bozuyor. Yıl sonu enflasyon beklentisi 8,70'e yükseldi. Mayıstan beri düşüşte olan Reel Kesim Güven Endeksi 106,8'e geriledi. Beklentilerdeki bozulma, piyasaları da etkilemektedir. Bu bozulmanın konut piyasası üzerindeki etkisi iyice hissedilmektedir. Temmuz ayında konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre %20 geriledi. Bu gerilemede yeni konutlardaki KDV artışının da etkisi olmuştur. Faiz artışı endişeleri ile birlikte ipotekli konut satışlarındaki düşüş %33 gibi daha yüksek bir oranda olmuştur. Yatırım malları ithalatı iki aydır %5'in üzerinde düşüyor. Oysa bizim üretime ve

büyümeye odaklanmamız, piyasayı canlı tutmamız lazım. Cari işlemler açığı riskini azaltmak için sanayinin ana girdilerini oluşturan ama bize göre hammadde olan aramalı üretimini artırarak ithalatını düşürmemiz lazım. Başka bir konuya geçmeden önce yeni hükümetten beklentimizi ifade etmek istiyorum.

Yeni hükümet, üretimi ve büyük yatırımları ekonomi politikalarının merkezine koymalı, sanayiye öksüz çocuklar gibi sahipsiz bırakmamalıdır.

Değerli Meclis üyeleri,

Buradan yaptığım her konuşmada ülkemizde sanayicilik yapmanın ne kadar zor olduğunu ifade ediyorum.

Rant peşinde koşarak yüksek kazançlar sağlamak yerine, düşük kâr oranları, artan rekabet ve yatırım ortamındaki eksiklikler ve her geçen gün isyihadam üzerindeki hukuki ve mali yüklerin artışı nedeniyle şevki kırılan sanayici varlığını sürdürme mücadelesi vermektedir. Sanayinin ve sanayicinin içinde bulunduğu durumu bir kez daha ortaya koymak için size bir örnek vereceğim. Ülkemizde fiyatlar esas olarak enflasyon nedeniyle artmaktadır. Ama her sektörde fiyat artışları aynı oranda olmamaktadır. Sektörel fiyat artışlarını enflasyonun yanı sıra talep ve rekabet şartları, maliyet artışlarındaki farklılaşmalar da etkilemektedir. Ülkemizde fiyatlar, 1998-2014 döneminde ortalama 14 kat artmıştır. Ama fiyat artışları her sektörde aynı olmamıştır. Örneğin; Madencilikte fiyatlar 30 kat, Gayrimenkul faaliyetlerinde 29 kat, Eğitimde 27, Sağlıkta 16, Elektrik, gaz ve su baharında 15, Ticaretle 13 kat artarken İmalat sanayiinde ise sadece 9 kat artmıştır. Eğer bir sektördeki fiyat artışları GSYH'daki artışın gerisinde kalmışsa bu o sektörde görece fiyatların düştüğü anlamına gelmektedir.

Örneğin, 1998'de bir birim imalat sanayii ürünü ile diğer her sektörden bir birim alınabilirken, 2014'te bir birim imalat sanayii ürünü ile bir birim madencilik ürününün sadece 30'da birini, sağlık hizmetinin 16'da birini, ticari hizmetlerin 15'te birini alabilmektedir. Durumu daha iyi göstermek için örneğin ortalama fiyatlardaki artışa 1 dersek, madencilikteki artış 2,1, imalat sanayiindeki artış 0,6 olmuştur.

İmalat sanayii ürünlerinin diğer birçok sektörde üretilen mal ve hizmetlere göre değeri düşmüştür.

Bunun çeşitli nedenleri bulunmaktadır.

Gelir arttıkça diğer mal ve hizmetlere olan talep artmaktadır.

Küresel, özellikle Çin'den gelen rekabet ve piyasa gözetim ve denetiminin eksik yapılması nedeniyle doğan haksız rekabet endüstriyel ürünlerin fiyat artışlarını sınırlamaktadır.

Küresel krizin neden olduğu emtia fiyatlarındaki artışlar da sektörler arasındaki fiyat farklılaştırmasını körüklemektedir.

Sorumu tekrarlıyorum başka sektörlerde tatlı kârlar dururken sanayici neden sanayicilik yapsın?

Değerli Meclis üyeleri,

Endüstriyel malların diğer mallar karşısındaki değer düşüşü her alt sektörde de aynı değildir.

TÜİK geçtiğimiz günlerde imalat sanayiinde yoğunlaşma oranlarını açıkladı.

Yoğunlaşma oranı bir sektörde en büyük 4 firmanın toplam üretim içindeki payını göstermektedir.

Eğer bu pay 30'un altında ise yoğunlaşma düşük, 30-50 arasında orta, 50-70 arasında yüksek, 70'ten yüksek ise çok yüksek yoğunlaşma var demektir.

Bir sektörde yoğunlaşma ne kadar yüksek ise, rekabet o kadar az, bazı firmaların tekel gücü ile fiyatları da o kadar yüksektir.

İmalat sanayiinin dörtte birinde çok yüksek, beşte birinde ise yüksek yoğunlaşma vardır.

Bu sektörlerin %46'sında yoğunlaşmanın yüksek olduğu anlamına gelmektedir.

Bu yüksek oranlar, bize şunu göstermektedir.

Bir çok sektörde yeterli rekabet olmadığı ve birkaç büyük firma o sektöre hakim olduğu için fiyatlar yüksek oluşmaktadır.

Böylece tekel gücüne sahip firmalar ürünlerini dışarıda dünya fiyatlarından satarken yurt içinde yüksek fiyatlardan satarak kârlarını artırabilmektedir.

Biz de sanayici olarak eğer o sektörlerden mal satın alıyorsak rekabetçi bir piyasadakinden çok daha yüksek fiyatlar ödüyoruz.

Malımızı satıyorsak da tekel gücü karşısında malımızı düşük kârlarla satmak zorunda kalıyoruz.

Yüksek yoğunlaşma, sadece fiyatları değil teknolojik gelişme ve inovasyonu da olumsuz etkilemektedir.

Rekabetle karşılaşmayan ve malını yüksek fiyattan satan şirket, ne teknolojik gelişme ne de inovasyon kaygısı taşıyacaktır. Piyasada tekel gücüne sahip bir şirketin, kaliteyi geliştirme daha kaliteli malı daha ucuza satmak için hiçbir nedeni olmayacaktır.

Yüksek yoğunlaşma oranları cari işlemler açığını da artırmaktadır.

İçeride yoğunlaşma oranı yüksek bir sektörden aramalı almak yerine ithalat yapmak daha ucuza geliyorsa başka ne yapılabilir ki? Bu yüksek yoğunlaşma oranları, sanayimizin sağlıklı gelişimini engellemekte, özellikle küçük firmaların kâr oranlarını düşürerek sermaye birikim hızını yavaşlatmaktadır. Bu nedenle büyük firmalar yüksek kâr ederken, küçükler düşük kâr oranlarıyla yetinmek zorunda kalmaktadır. Ekonomi yönetimi, yoğunlaşma oranları yüksek sektörlerle girecek yeni şirketlere teşvik vermelidir. Rakiplerin sayısının artacağı endişesi bile yoğunlaşma oranı yüksek sektörlerde fiyatların düşmesine yol açacaktır.

Sayın Başkan, Değerli Meclis üyeleri,

Sözlerime son verirken hepinizi saygıyla selamlıyor, 30 Ağustos zafer bayramınızı şimdiden kutluyorum.